

Z ČESKÝCH VLASTÍ.

Zbankrotlil kavalír. — Na jmění prince Františka Windischgratze...

ředitelem, utkví v trvalé, věčné paměti. — Jan Ev. Kosina...

Stoleté jubileum narození vynálezce litografie Al. Senefeldra...

Slavnosti Čechů vídeňských. Dne 7. m. konali vídeňští Čechové...

Šťastný poklesek.

Smutné intermezzo s veselým koncem. Napsal Václav Hedvík.

(Dokončení.)

Přešla noc, nastalo smavé jitro. Ženíšek se probudil a pomaten ohlížel se kolem.

Postrašen sešel Ženíšek do hostince.

Šenkýřka jako by četla jeho myšlenky, rozpovídala se o neznámé: "Slečinka už odejela..."

"A nevzkázala ničeho?" vyhrkl Ženíšek.

"Nikoli, nechala zde pouze tento lístek pro postilionu. Má jej doručit dle adresy."

Ženíšek vytrhl hostinské list, ale jako bleskem zasažen klesl na židli.

Adresa zněla jeho matce!

Kdo byla ta dívka? Přece se jí nepředstavil a ze šetrnosti až upjaté nepřítelství se ani po jejím jméne. Odkud tedy zná jeho matku?

Hostinská stála nad Ženíškem všecka udivena. Nedovedla si jeho vzrušení vysvětliti.

Trapné intermezzo přerušil postilek. Vracel se s druhým vozem a oznamoval, že ihned se musí vydati na cestu, aby byli před devátou v Xaverově.

Vyjeli. Ženíšek byl ve voze jako na trní. Doma zlíbal matku, ale byl i zde roztržitý, zamklý.

Postilion donesl staré paní lístek z hostince.

Tato zvědavě roztrhla obálku, ale přečetši obsah, zavřela hlavou a podala list synovi.

Jako odsouzenec Ženíšek četl: "Předrahá kmotřičko!"

Odpusťte, že kazím Vám radost, kterou jste si slibovala z mé návštěvy u Vás o vánocích. Na cestě přihodilo se mi něco hrozného, že o tom ani psát nemohu. Promiňte a politujte. Zdravím vracím se domů. Snad někdy zavíte více o své

Marii Rudovských."

"Rudovských?" vykřikl Ženíšek.

"Nu ovšem," dokládala matka, "snad přece víš, že jsem ji pozvala... jela snad s tebou?"

Ženíšek zbledl.

Náhle vyskočil a popadnuv matku bez odpovědi a se slzami v očích líbal její vrásčitou, leč milou tvář.

"Můj bože, děsila tato, jaké to hádanky?"

"Mami, musím domů zpět, hned."

"... rož?"

"Nemohu, nesmím povědět."

"Synu, neděs mne, ty víš něco, utiš mae!"

"Nikoli — vím jen — hnedle zvíš vše — ještě ano"

— Přes matčino naléhání ještě odpole dne ujděl Ženíšek zjednaným kočárem ku dráze a po té rychlíkem zpět a po poledních o třetí hodině hnul se již ulicemi hlavního města.

Zde známí divili se, proč se tak náhle vrátil z dovolené.

"Zapomněl jsem doma klenot pro svou matku," Ženíšek spěšně odbyval tážící se a kvapil dále.

NOVÝ DŮLEŽITÝ PODNIK.

Když jsme před devíti lety pojalí myšlenku započítí vydávání hospodářského časopisu, činili jsme to v nejistotě, ba v obavě, zdali podnik ten potká se se zdarem.

Nuž, máme nyní za sebou devítiletou zkušenost a to přesvědčení, že český rolník jest tak pokročilým a uvědomělým, jako rolník kterékoli jiné národnosti, že chce se poučovati, že chce poznávati, co věda k jeho prospěchu zjistila, že chce pracovati nejen rukama, nýbrž i hlavou, že chce vynikati nejen výsledky práce a přičinění, nýbrž i pokročilostí.

Majíce toto ujištění, pojalí jsme myšlenku, učiniti krok další, vyplniti citelnou mezeru, přikročiti k vydávání hospodářských spisů odborných, v nichž by nalézati mohli čtenář důkladného, zevrubného a obšírného poučení o všech předmětech k hospodářství se vztahujících a jež by mohli míti vždy po ruce, k vyhledání potřebného poučení.

Po zralé úvaze všech poměrů a okolností přišli jsme k nálezku, že nejlepší způsob vydávání takových spisů bude ve formě podobné, v jaké nyní vydáváme Knihovnu Americkou. Prospědnictvím Knihovny té rozšířili jsme nesčetné tisíce svazků výborných knih zábavných pro vlastech amerických, neboť poskytovali jsme je za cenu mnohem levnější, nežli bývalo by možným, kdybychom byli knihy jednotlivě vydávali a co celá ukončená díla prodávali. Proto jsme se odhodlali k započítí vydávání

"Hospodářské Knihovny."

Knihovna tato bude vycházeti co měsíčník o 64 stranách i více, ve velkém knihovém formátě, totiž 6 1/2 x 9 1/2 palců. První číslo vyjde dnem 1. února 1900.

V Hospodářské Knihovně budeme podávati hospodářské spisy různého obsahu a sice budeme vždy pokračovati v podávání spisů, až celý vydán bude, načež následovati bude spis jiný.

Jelikož uznáváme za nejnáléhavější potřebu důkladný a obšírný spis o zvěrolékařství, započneme nejprve spisem "O nemocích koňských." Nejen nad zapotřebí dovozovati potřebu spisu takového. Rolnictvo americké má též mnohem více zapotřebí, nežli rolnictvo v Čechách. Zde každý je sám pro sebe a o sobě na své farmě a nemá po ruce zvěrolékaře, tak jako v Čechách ve vsi neb městečku, kterýž by mohl v pádu onemocnělé domácího zvířectva poraditi a přispěti. Zde je každý sám na sebe odkázán a na pomoc domácí. Jedinec, co v tom oboru až dosud zde máme, jest "Zlatá kniha pro farmáře", vydaná zvěrolékařem Karlem Jonásem. V době, kdy spis ožen vydán, byl dojísta práci zasloužen, byť i jen byl to překlad aneb patisk práce jiné a staré. Vskok od té doby, co vydán byl, neniha věda zvěrolékařská nesmírný pokrok. Mimo toho spis ožen jest více méně jen knížkou příručnou, stručnou, kteráž ve všech případech nepostačuje. Spis, kterýž my chystáme k tisku a který první vyjde v Hospodářské Knihovně, bude důkladný spis o nemocích koňských, zaujmající neméně než 500 stran velkého formátu, jak předem uvedeno. Pojedl návratk obšírně a důkladně o všech vadách a nemocích koňských, a obsahující kol 300 vyobrazení, namnoze původních, bude to největší, nejdůkladnější a nejobšrnější spis toho druhu v jazyku českém vydaný na světě vůbec, nevyjímaje ani žádných spisů ve vlasti vyřých.

Ze spisu lékařského a zejména o koňských nemocích a vadách pojednávajícího, jest nutná potřeba, toho důkazem jest naše hovorba, v kteréž největší město zaujmají dotazy ohledně neduhů koňských. Z hovorby poučí se ovšem odběratelé a čtenářové velmi mnoho a přece nemůže posloužiti tak, jak poslouží spis, který chystáme. Spis ten bude hovorbov, kterou může míti každý při ruce, do kteréž může v každém ohledu zahlednouti, v kteréž pro každý případ nemoc nalezne poradu, na kterou nemusí čekati, nýbrž bude míti ji po ruce hned, a tak bude mu lze v mnoha případech zachrániti se od ztráty škody, kdežto nyní porada v Hovorbě přichází často pozdě.

Máme za to, že podnik náš, totiž vydávání spisů hospodářských, uvitá pokračování a uvědomělé čtenářstvo Hospodářské a prvním požehnáním a dojísta žádný spis nebude vítanějším, nežli bude právě tento spis o nemocích koňských. Po něm ovšem následovati budou jiné spisy z oboru hospodářského a sice chystáme pro nejbližší budoucnost po tom obšírně pojednání o štěpařství a sadářství vůbec a hodláme učiniti spis ten tak jako bude tento o nemocích koňstva, rovněž nejdůkladnějším a nejobšrnějším ze všech, jež kdy v českém jazyku kdykoliv vydány byly. Dále pak chystáme též spis o vinařství vinicím a sklepním, o dobytku a plemenění, o nemocích ostatního zvířectva domácího, o včelařství, vůbec o všech otorech hospodářství. Každý spis bude více méně původním, oprávněným se ovšem o nejnovější zkušenosti a výzkumy a spracováno bude na slovo vzatými odborníky.

Hospodářské Knihovny, jak sverbu zmíněno, vycházeti bude v sešitech o 64 i více stranách velkého knihového formátu každý měsíc. Když vycházeti bude v ní spisy větší, tedy ovšem každý následující sešit bude pokračováním předcházejícího, tak jako nyní každý sešit Knihovny Americké jest pokračováním. Veských dvnact sešitů do roka bude obsahovati neméně než 800 stran a to spisy ve způsobě knih z oborů, v nichž každý hospodář potřebuje hledati mási.

Předplatné na celý ročník obnášíte \$2.00, což vzhledem k tomu, že všechny spisy opatřeny budou hojností potřebných vy-

obrazení, namnoze původních, bude cena dojísta velmi mírná a levnou.

První spis, kterýž uveřejňovati budeme, jak sverbu uvedeno, totiž nemoc koňské, zaujmáti bude, jak již řečeno, asi 500 stran, tedy asi osm sešitů. Kdo by nedbal předplatiti se na celý ročník Hospodářské Knihovny a chtěl by míti pouze jen spis o nemocích koňských, přijmeme od něho předplatné na týž v obnosu \$1.50.

Každý sešit Hospodářské Knihovny bude spichnut drátem tak jako jsou sešity Knihovny Americké a proto když papír se rozřeže, nebude nebezpečí, že by některé listy se mohly ztratiti neb vytrusiti.

Desky pro Hospodářskou Knihovnu.

Každému milovníku knih působí největší nesaž to, když nemá knih svázané. Vazbu lze obdržeti pouze jen ve větších městech a jestli má jednotlivce knihu poslati k vazbě, plátniti tuto draze a pak něti vydaní zásluky sem i tam, zdráží se tím kniha nesmírně. To dojísta uzná každý. Za vazbu knih ve větším množství čítá se obyčejně 50c a 60c za knihu. Jednotlivě požadují knihaři za vazbu obyčejně 75 centů a připočte-li se k tomu výloha dolaru knih praveno, přijde tedy svazání každého svazku knih na \$2.00 neb více. To zdržuje mnohých od koupě knih, aneb odbírání spisů, jako jest kupříkladu Knihovna Americká. My však nalezi česť, kterouž toto nezasaz bude odstraněna a za nepatrnou cenu bude každý míti knihy své tak dobře jako svázané. Při skončení vydávání každého spisu budeme míti ve zřehobě a poskytovali za cenu levnou, totiž 25 centů, vyplacenou poslouží zásluky, desky na každý spis v Knihovně vyřých. Desky tyto budou na břehet opatřeny zlatým návrhem knihy a budou právě náležitě velkosti ku pojmutí všech sešitů dotýčeného spisu a při krajích, kde se otvírají, opatřeny budou tkaníkou, tak aby se mohly zavazati. Každý bude moci tedy uložit sešity, obsahující dotýčený spis, do desek a chovati je v nich, právě tak jako v bezpečné, jako jsou knihy v deskách svázané. Pro Knihovnu domácí budou knihy Hospodářské Knihovny právě tak ohledněmi, když si na každý spis odběratel desky opatří, tak jako byly by to knihy svázané, neboť se budou moci do skříně právě tak ukládati, jako knihy ve vazbě.

Ovšem že od podpory, které se našemu užiténému podniku dostane, bude záviseti jeho úspěch a prospívání — i pokračování. Naše starší čtenáři a odběratelé, kteří práci a snahu naši sledují po více let, není zapotřebí ujišťovati o tom, že Hospodářské Knihovny bude tak dokonale, jak bude nám možno ji učiniti, vzhledem ku podpoře, které se nám dostane. Kdo a námí kráček od zásluky založení Hospodáře a pamatuje se ještě na to, jakým Hospodář byl při založení a porovná jej s nynějším, dojísta že musí nám přiznati, že jsme stále list zdokonalovali právě takovou měrou, jak přičeti obřatelé mu jevens byla a umožňovala. Potká-li se i tento nový náš podnik se zdarem pak můžeme připovéditi s jistotou, že vložíme do rukou našich čtenářů spisy důkladnější a obšrnější, nežli které jiné, jež v těchto oborech v řeči české až dosud vydány byly.

Doufajíce, že podnik náš přivítán bude každým uvědomělým hospodářem s potěšením, i odotykámé, že předplatné na celý ovšem již nyní přijímáme, bud na celý ročník Hospodářské Knihovny, jak sverbu uvedeno \$2.00, aneb na spis "Nemoc koňské" pouze, kterýž bude obsahovati kol 800 stránek, \$1.50.

Znamenáme se, v účt,

Ydavatelé Hospodáře.

U domu Rudovských stanul. Nebyl zde nikdy, neboť nevěděl ani, že Rudovští v hlavním městě dít. Teprve dnes zvěděl od matky, že uchýlili se tam v listopadu. koupivše tam dóm. Změna pro překvapení měla mu býti tajena až do nového roku.

S tlukoucím srdcem stanul Ženíšek u dvéří. Služka uvedla hoštd do salonku. Chvilu čekal. Bylo mu hrozně — byl vědom si celé své viny.

Náhle zaslechl šustot šatu, vzhledl a sotva stačil skokem zachytiti klesající postavu.

Přivítati přišla jej v matčine nepřítomnosti — Mařenka. Vidouc hosta, se srdceovcím výkřikem klesala k zemi. "Slečno Mařenko, vzpamatujte se, odpusťte!" volal Ženíšek; hluboce dojat bolestí dívčinou; a uchopiv odmítající jej, probuzející se dívku za ruce, usadil ji do křesla a se zřejmým pohnutím klesl na kolena.

"Mařenko, nezapuzujte mne! Vím, co jsem učinil, ale — stalo se... za takových okolností, za omluvných, že nelze nikomu viny klásti. Chci napraviti vše — ulo — mi pokání jakékoli, ale přezněte: miluji vás, miluji nezonečně. Staňte se mou ženou. Jsem vám beztoho matkami našimi souzený ženich Vojtěch Ženíšek..."

"Ženíšek?"

Ano týž, kterého poznati jste jela. Nyní prosím o drahé vaše slovo..."

Temně zardělá dívka neschle pozvedla zraků. A vidouc upřímnost a opravdovost litosti Ženíškova, cítil vtelou jeho lásku, vzdychla hluboce a s prudkým pohnutím vrhla se v náruč toho, jehož neznajíc, milovala od prvního setkání.

Ženíšek šetrně mlčel. Rozuměl.

Vrátivši se matce Rudovské nezbylo než počkat, co dříve matky usoudily a co děti předešly. Všk o tajnosti obou nezvěděl nikdo. Stud dvícn tajemství pochvalo.

Ještě téhož dne — večer po šesté hodině věděla telegramem i matka Ženíškova o štěstí svých dítek. —

Po devíti měsících as — o maloučko dřív než obyčejně — povila paní sekretářová panu choťi roztočilou dcerušku.

"Co tak brzo?" škáklival choť milovanou žínku. Ale ta v rozpacitěm usmívání zakryla mu vždy prostoteká ústa.

Obchodní loďstvo světa.

Plachetní loďstvo všech národů, provozující plavbu, čítá tudíž 27,867 loď nejmenší o nosnosti 50 tun v celkové vší 8,347,626.

Roku předlošského čítalo 28,885 loď o 8,693,769 tun. Ubylo tudíž od předlošska 1018 plachetních loď a nosnost jich zmenšila se o 246,143 tun, opětý to důkaz, že loďstvo plachetní je stále zatlačováno, ačkoli se dějí pokusy, aby bylo zdokonaleno. Největší plachetní loďstvo má Anglie: 7706 o 2,662,168 tunách proti 8125 loďm o 2,910,555 tunách r. předlošského. Hned za ní přijde Amerika s 3497 loďm o 1,291,954 tunách. Norsko má 2306 loď o 955,678 tunách. Německo 981 loď o 548,053 tunách. Itálie 1557 loď o 492,138 tunách. Rusko 2455 loď o 473,689 tunách. Francie 1371 loď o 309,831 tunách. Švédsko 1423 loď o 277,651 tunách. Turecko 1380 loď o 261,780 tunách. Řecko 572 loď o 196,658 tunách. Španělsko 1052 loď o 151,946 tunách. Dánsko

752 loď o 138,031 tunách. Nizozemsko 663 loď o 118,158 tunách. Brazílie 364 loď o 80,178 tunách. Chile 132 loď o 60,520 tunách. Portugalsko 237 loď o 60,430 tunách. Rakousko-Uhersko 142 loď o 49,288 tunách. Japonsko 310 loď o 40,966 tunách. Argentina 155 loď o 28,963 tunách. Peru 60 loď o 23,898 a Uruguay 58 loď o 14,861 tunách.

Ostatní národové mají vesměs loďstvo plachetní, jež má méně než 10,000 tun nosnosti.

Paroplavební obchodní loďstvo naproti tomu opět za předlošského rok vzrostlo, ne sice co do počtu, ale co do nosnosti: ubylo 120 parníků, ale nosnost stoupla o 834,250 tun. Jest totiž tou dobou celkem 11,456 parníků o 19,711,382 tunách proti 11,576 parníkům o 18,887,132 tunách v r. předminulém. Také zde a to měrou velice značnou zaujmá přední místo Anglie; měla v minulém roce ne méně nežli 5453 parníky o 11,093,807 tunách proti 5707 parníkům o 10,993,111 tunách v roce 1898. Také zde tedy počet loď klesl, ale nosnost jich stoupla. Počet parníků Německa vzrostl o 22 a nosnost jich o 247,867 tun. Německo má tou dobou 900 parníků o 1,873,388 tunách proti 878 parníkům o 1,625,521 tunách roku předlošského. Na třetím místě jest Francie s 526 parníky o 985,968 tunách proti 547 parníkům o 952,682 tunách roku předlošského. I zde se tudíž jeví zmenšení počtu loď, ale zvýšení nosnosti o 23,286 tun. Po Francii přijdou Spojené Státy severoamerické, jež mají 551 parníků o 970,881 tunách, pak Norsko 657 parníků o 672,549 tunách, Španělsko 377 parníků o 551,887 tunách, Japonsko 332 parníků o 455,535 tunách, Itálie 258 parníků o 443,365 tunách, Rusko 435 parníků o

407,436 tunách, Dánsko 318 parníků o 388,670 tunách, Nizozemsko 224 parníků o 365,995 tunách, Švédsko 497 parníků o 339,879 tunách, Rakousko-Uhersko 167 parníků o 335,314 tunách, Belgie 73 parníků o 146,615 tunách, Brazílie 211 parníků o 140,055 tunách, Řecko 108 parníků o 139,987 tunách, Irecko 79 parníků o 78,181 tunách, Argentina 68 parníků o 58,254 tunách, Čína 37 parníků o 56,101 tunách, Portugalsko 29 parníků o 53,630 tunách, Chile 39 parníků o 51,597 tunách, Rumunsko 13 parníků o 21,707 tunách, Egypt 15 parníků o 17,111 tunách, Havajsko 11 parníků o 16,288 tunách, Uruguay 19 parníků o 10,012 tunách a Mexiko 14 parníků o 6222 tunách. Ostatní námořní státy mají méně než 5 parolodí o méně než 6000 tunách.

K dostání a lékárnách, hotelích a ve všech známých obchodech. Pánům úředníkům spolků. Čtenář (obchodní) knihy, jako Ledger, Journals, denní knihy a jiné, od tohoto úřadu v Pokroku Západo.